

Zoo is het ideaal, d.w.z. naar het recht Gods, en naar den dorst van 't wedergeboren hart. Doch nu staan we voor 't feit, dat dit ideaal niet aanstands ook reëel worden kan. En daarmee moeten we nu, al doet het aan Gods recht niet tekort en al kan het de begeerte van Gods kind niet kortwieken, toch rekening houden in onze reële verwachtingen, en derhalve in ons gebed.

Want ons gebed moet waar blijven. Het mag niet alleen rekenen met ons begeeren, maar moet ook rekenen met Gods beloften. En wijl God de Heere ons geenerlei belofte gedaan en geenerlei uitzicht geopend heeft, op grond waarvan we recht zouden hebben, te verwachten, dat we in dit leven reeds de volmaaktheid grijpen zullen — kunnen we niet, in 't vertrouwen dat ons gebed verhoord zal worden, bidden dat we vanaf dit oogenblik nooit meer mogen zondigen. Als uiting van wat we naar den drang onzer ziel zouden begeeren, als verzuchting waarin het verlangen naar volmaaktheid roept tot God, is er plaats voor in ons bidden; als bede, waarvan we reeds aanstands de volle verhooring verwachten, niet.

Intusschen mag dit aan de innigheid en kracht van onzen dorst naar volmaaktheid niets tekort doen, en moet er, naar 't voorbeeld des Apostels, naar het wil der roeping Gods gejaagd met een inspanning en een moed, alsof we het nog heden zouden kunnen grijpen.

Tegenstrijdigheid? Voor 't hoofd misschien wel. Voor 't hart toch niet. Niet meer dan tusschen de roeping om te allen tijde te zijn als dienstknechten die hun heer verwachten, en het weten, dat, naar de voortekenen die aan haar vooraf moeten gaan, de komst van Christus nog vandaag of morgen niet zijn kan.

Chronisch lijden.

Een jonge man, bezocht met een kwaal of een lichaamsgebrek, dat hem nagenoeg van allen omgang en van alle genoegens des levens uitsluit, klaagt, dat hij maar niet komen kan tot berusting in zijn lot; en toch beseft, dat ontevredenheid en opstand hem, behalve schuldig, ook nog steeds ongelukkiger maken; — en hij vraagt wat hij toch moet doen, om dezen tweestrijd te boven te komen.

Ik las zijn brief met ontroering; en 'k gevoelde het bijna als een misdaad, dat ik hem hier poeg te beantwoorden. Zelfs een particulier schrijven is hier nog een veel te koud bescheid. Persoonlijke ontmoeting, innige deelneming, vertrouwelijke saamspreking en gemeenschappelijk gebed kunnen hier, onder Gods zegen, slechts geven wat noodig is. En daarom raad ik m'n briefschrijver aan, dat hij zich om geestelijk bestier wende tot zijn leeraar. Intusschen wil ik hem toch gaarne enkele wenken geven, die hem mogelijk dienen kunnen. 'k Doe het ook, omdat anderen onder onze lezers in soortgelijke engten kunnen zitten.

En dan is vóór alles m'n raad: Bid God, dat Hij door Zijn Geest uw ziel zoo verlichte en bewerkte, dat ge tot Hem in de rechte verhouding moogt komen. Alles in ons leven komt op zijn plaats, als wij op onze plaats komen tegenover onzen God.

Geef u, zoo biddend, bij het licht van Gods Woord, in de eerste plaats rekenschap van het soevereine recht Gods, zijn schepsel zoo te formeeren en zijn weg en deel in dit leven zoo te beschikken als het Hem behaagt. (Rom. 9:20 en 21.)

Bedenk daarbij, dat dit vrijmachtig welbehagen Gods nooit willekeur is, en nog minder door lust in het leed van zijn schepsel wordt ingegeven; dat God integendeel lust heeft in 't geluk van zijn menschenkind, en dat, met die lust, volmaakte wijsheid al Gods raad en doen bestuurt. (Ezechiël 33:11.)

Houd u verder voor, dat de ellende des levens, niet willekeurig door onzen God werd beschikt, maar dat ze vrucht is van een rechtvaardige straf is op de zonde.

Tracht u te doordringen van het schrikkelijk karakter der zonde, dat God, die liefde is, haar zoo bezoeken moet aan zijn eigen maaksel.

Geef u rekenschap van de wondere lankmoedigheid Gods en van zijn ondoofbaren lust in de zaligheid van menschen die zondaars werden, dat Hij een wereld, die Hem slag aan dag loont en torgt, verdraagt, de straf op de zonde voor haar matigt en haar overlaadt met goedertierenheden.

Overweeg, wat ondoorgroondelijk ontfermen het was, dat God voor zulk een wereld zijn eeniggeboren Zoon ten Middelaar en Verlosser gaf, en Hem besloot in haar schuld en ellende, opdat Hij haar verlossen en zaligmaken mocht.

Laat u verder door de Schrift zeggen en in allerlei voorbeelden toonen, hoe God de Heere de ellende, die naar recht enkel straf kan zijn, in zijn onmetelijke genade gedurig maakt, en ook bij u maken wil, tot een middel om te verootmoedigen over de zonde en uit te drijven tot den Middelaar.

Let er verder op, hoe de Heere in zijn ondoorgroondelijke wijsheid met het lijden, dat Hij ons oplegt, allerlei heerlijke bedoelingen heeft, die wij niet vermoeden; en dat wie zijn kind is, om Jezus' wil, deze bedoelingen van den besten aller vaders gerust kan vertrouwen, ook al doorziet en gist hij ze niet, en dat ééne dier bedoelingen — die alleen reeds alles goed maakt — is: zijn kind te zegenen en te zaligen; naar zijne belofte, dat allen die Hem liefhebben alle dingen zullen mede werken ten goede.

Bedenk ook, dat tot dat goede, waartoe hun lijden dienstbaar wordt gemaakt, ook dit allerbeste onder 't goede in dit leven behoort, dat ze er door geheiligd en naar 't beeld hunns hemelschen Vader vernieuwd worden. En daarbij komt dan nog zooveel meer. Want in de beproevingen smaken Gods kinderen het rijkst de liefde van hun Vader en de genade van hun Heiland.

En ten slotte: reken u gedurig voor, wiens deel er beter was en wiens lot gij voor u zelf zoudt begeeren: dat van den rijken man uit de gelijkenis, of dat van den armen Lazarus.

Nog eens: overweeg deze dingen biddend bij 't licht van Gods Woord. En als ge ze moogt verstaan en met uw hart gelooven, zal het licht u opgaan.

Laat me u ook nog ter lezing mogen aanbevelen het boekje van Dr A. Kuyper „In schaduwen des doods“, en dat van Ds G. Elzenga, dat, meen ik, heet:

„Voor onze zieken“ of „Voor de ziekenkamer“ (uitg. J. H. Kok te Kampen).

En laat me u thans met een stevigen handdruk Gode mogen bevelen.

Vriesland.

FERNHOUL.

Correspondentie. P. V. te E. Als u het betreffende stuk nog eens wilt nalezen, zult u ontdekken, dat ik juist voor den kerkdienst een uitsondering maakte op wat ik met u ook overigens niet gaarne tot een regel zou zien worden. U zult het daarom wel met me eens zijn, dat er geen reden is, nog eens weer op het onderwerp terug te komen.

J. de V. te A. Dank voor de aandacht die u gaf aan wat ik over de lijkbalseming schreef. Als u evenwel bedenkt, dat m'n oordeel gold de balseming, niet zooals ze b.v. bij de Israëlieten in zwang was, maar zooals ze in gebruik was bij heidensche volken, vooral bij de oude Egyptenaren, die — zooals ik ook schreef — „zoo mogelijk alle ontbinding weren moest“, dan zult u het, denk ik, niet te hard vinden. Dergelijke balseming toch vond haar motief niet in de (christelijke) hope der opstanding, maar in geheel andere voorstellingen; bij de Egyptenaren in de meening, dat het voortbestaan der zielen afhankelijk was van het instandhouden der lichamen.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

De goede koers?

In „Ons Program“ noemt Dr Kuyper de schoolkwestie een in de toelichting bijna verdrongen onderwerp. Evenwel, aan het slot van zijn bespreking geeft hij als einddoel van onze actie op dit gebied aan: „de triomf van het vrijwilligheidsbeginsel en daardoor de herwinning van de volks-school der gedoopte kinderen voor Christus, onzen Heere!“

Als we nu met hem nog altijd van meening zijn, dat het vrijwilligheidsbeginsel een element is, waarmee we behooren te rekenen in onzen schoolstrijd, dan mag het niet overbodig heeten, elkaar voortdurend de vraag voor te leggen: „Zeilen we met onze scholen wel in den goeden koers?“ Vooral deze vraag klemmt: „Wordt de school niet al te veel Overheidsschool?“

Onzerzijds is wel steeds het goed recht erkend van de overheid, om in zake de opvoeding en het onderwijs een woordje mee te spreken. Historisch is de gang van zaken zoo geweest, dat de overheid zich van vroege tijden af met de school heeft bemoeid en we meenen, dat ze daar het recht toe had en, dat het zelfs haar plicht was. Het mag toch een algemeen volksbelang geacht worden, dat het peil van het onderwijs in ons land niet daalt beneden het peil van de omliggende landen, waardoor ons volk in zijn strijd om het bestaan al te veel zou worden bemoeijkt. De overheid heeft daarom tot taak, zich op de hoogte te stellen met den stand van zaken in andere landen en tevens de roeping, de middelen aan te wenden, om ons volk in dezen tot de noodige actie te prikkelen en de daarvoor noodige middelen desnoods te verschaffen.

Ook dient de overheid voor het verwaarloosde in de bres te springen. Zij beschermt het zwakke en heeft daarom te zorgen, dat kinderen, die door de ouders zouden worden uitgebuit, in de jeugd gelegenheid mogen ontvangen voor onderwijs.

Tweeërlei roeping dus, voor het geheele volk zoowel als voor den enkeling heeft de overheid te vervullen.

Onmiddellijk voelen we nu, dat hier gevaren dreigen. De overheid heeft macht en neigt daardoor onwillekeurig tot overheersching van de andere personen en lichamen, die bij de opvoeding der kinderen belang hebben. Daar komt dan nog bij de omstandigheid, dat in een land als het onze een machtige partij als beginsel heeft aanvaard, dat de „Staat“, de „gemeenschap“ het doel van het aardse leven is. De mensch is dan volgens deze beschouwing allereerst staatsburger en moet zich door de overheid laten vormen in de richting, die door de overheid de beste wordt gekeurd. De overheid sticht dan zelf haar scholen, dwingt de menschen hun kinderen daar heen te zenden, zoo en zoo lang. Alle kinderen zijn Staatskinderen en het geheele onderwijs staat op staatskeur.

Niemand durft ontkennen, dat er in de regeling van ons onderwijs heel wat is, waaruit deze geest spreekt. Om iets te noemen: onze Leerplichtwet staat niet op het standpunt, dat het verwaarloosde kind alleen moet worden beschermd tegen ouderlijke willekeur, maar omdrent alle kinderen, ook van de ordelijkste burgers, komen bindende bepalingen, die de geheele wet als een Deutsche en niet als een Nederlandsche wet stempelen.

Nu is het van hoog belang, dat wij onze oogen open houden voor de groote gevaren, die ons hier bedreigen. Zeker, wij hebben tot op zekere hoogte onze vrijheid van beweging gehouden, de regeling, zooals de wet van 1920 ons die bracht, heeft het mogelijk gemaakt, om bijna overal de ouders in de gelegenheid te stellen, hun kinderen naar een school te zenden, waar hun beginselen worden geëerbiedigd. Dat kan met dankbaarheid worden geconstateerd, maar overal moet nu gezorgd worden, dat de ouders blijven gevoelen, dat zij de eigenlijke schoolstichters, immers de voor de opvoeding der kinderen aansprakelijke personen, blijven. Dan kan ook in de organisatie der verschillende scholen voldoende rekening worden gehou-

den met de zeer gevarieerde behoeften van verschillende levenskringen en verschillende landstroken. De moderne eenheidsschool kan met dat alles geen rekening houden. Zij knipt alles naar dezelfde maat, uniform.

Hoe meer het besef uit ons volk wijkt: de school behoort aan de ouders, hoe meer we op dit terrein aan onze tegengartij verliezen. Daar zit zulk een heerlijk deel volkskracht in de zorg, waarmee men op menige plaats altijd voor de school heeft gewaakt en gewerkt. Dat moeten we vooral niet inboeten.

Het lijkt mij daarom dienstig, gedurig eens te herinneren aan wat we in ons zoogenaamd Gewijzigd Unierapport als schoolprogram bezitten. Daar hebben we nog nooit afstand van gedaan. Ik laat het hier volgen.

Conclusiën.

1. Op de lagere scholen worde, zoo mogelijk door de Commissiën, die voor het beheer der scholen zijn of worden aangesteld, van hen, die niet tot de onvermogenen behoren, een proportioneel schoolgeld geheven, naar bij de wet vast te stellen regelen.

2. De gemeenten worden niet langer belast met de bekostiging van de lagere school.

3. Door het Rijk worde ten behoeve van de lagere scholen aan de Schoolcommissiën een vaste bijdrage uitgekeerd, te berekenen naar regelen bij de wet vast te stellen, naar zoodanigen maatstaf, dat de kosten van een gewone, eenvoudig ingerichte lagere school, voor zoover deze niet uit de schoolgelden te vinden zijn, worden gedekt, en rekening gehouden wordt met uitbreiding van leerstof en vermeerdering van het onderwijzend personeel.

4. De uitkeering van die bijdrage worde, evenals thans, verbonden aan voorwaarden, die de inrichting van het onderwijs vrij laten en alleen strekken om de besteding der rijkselden voor het beoogde doel te verzekeren.

5. Voor zoover de ingezetenen niet zelve in hun onderwijs voorzien, treden in hunne plaats de gemeentebesturen op, met dien verstande echter, dat zij op tijd en wijze, bij de wet te regelen, het beheer der scholen overdragen aan plaatselijke Schoolcommissiën, te benoemen door de ouders der schoolgaande kinderen.

Gr.

G. MEIMA.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Over melk en politiek.

In Amsterdam is, terwijl ik dit schrijf, de gemeentelijke melkboer nog niet geboren. Wel wordt het geval besproken onder „Vroolijkheid, Hilariteit, Groote hilariteit, Gelach en Enorme Vroolijkheid“ en bemoeien zich zelfs verschillende dokters met het geval.

Het kan ons, die niet aan de Amsterdamsche tekorten meebetalen, betrekkelijk koud laten of deze melkvoordracht er komt of niet. Doch ook maar betrekkelijk, want het voorbeeld van Amsterdam werkt aanstekelijk en het is niet onwaarschijnlijk, dat straks ook andere groote steden zich geroepen gevoelen om distributiemaatregelen te nemen. Er opent zich hier een groot veld, waarop zich de ambtelijke ijver kan ontplooiën tot nadeel van den belastingbetaler.

Afgezien van de materiële gevolgen, die het nemen van deze en dergelijke maatregelen heeft, is hierin te zien een symptoom van de verwording der staatsrechtelijke denkbeelden. Almeer wordt de grenslijn weggeveegd tusschen Staat en Maatschappij. Bovendien schijnt het principieele verweer, vooral na den oorlog, telkens in kracht af te nemen.

Hier blijkt ook weer hoe gevaarlijk de eerste stap is. Als wij de bevolking van visch voorzien, waarom dan niet van melk?

En als we melk kopen, waarom dan geen melk? Ik weet het ook niet en 't is mij ook niet bekend waarom men niet veel verder gaat.

Als de hoop, dat een bepaald belang door de stad beter zal verzorgd worden dan door particulieren, reeds voldoende is om de bedrijfsvrijheid weg te nemen en een gemeentelijk monopolie in te stellen, waar is dan het einde?

Is de vleeschvoorziening minder belangrijk dan de melkvoorziening? Is er dan ergens een punt, waar we op goede gronden halt kunnen houden en krachtens onze beginselen zeggen: „tot hiertoe en niet verder“?

Hier ligt het moeilijke punt der gemeentelijke politiek en het schijnt mij zeer noodig, dat wij ten dezen door studie en samenspreking trachten te komen tot een vaste gedragslijn. Ik geloof, dat wij voor het meerendeel gevoelen, dat een ver uitgebreide gemeente- of staatsexploitatie een gevaar is voor onze beginselen.

Ook in het socialistische kamp wordt dit gezien. Het gaat in Amsterdam niet om het melk of om de melk, maar om de politieke boter, die men uit deze gemeentemelk hoopt te winnen.

„Het Volk“ schreef: „Wanneer de Overheid de verzorging in een eerste levensbehoefte der bevolking, als die met melk, beter blijkt te kunnen behartigen dan waartoe het particuliere bedrijf in staat bleek, dan zal dit zeker zijn gevolgen hebben ten aanzien van de denkwijze der bevolking en van hare vertegenwoordigers, met betrekking tot de verzorging in andere levensbehoefte dan die van melk.“

Dit is dat door beschouwd delen van de taak wordt. T die een w verweer ontwikkelde.

Oogen meestal t.

Ze kom grote m kent en c.

Ze leid willige d en spel sleutel is.

Ze is keling va het ouden.

En het vormt vo Reeds.

Ieder van op een l en het v men len gevaar vo.

Overheid deelen, lo te vriez.

Zoo ze ons, dat niet kunne.

Een ut lijk de vr trachten z de grensl en Maats.

zijn naar van tijdel beginselen.

Amher

= Uit de

Jaap E geleden, ties, wer door zijn lichaam g.

Op de loopspor trok het sche stal.

Doet 3 rijkskance president hij zich.

Mevrou maakte p scene oy dubbele s verontwa.

Meer u vertoonde lang als.

Deze pro dat het

= Reory

Het ou school er wijs op het ingel dagblade heeft ge.

Wij ko kende re dit uit,

de ergerl volkomen

Bovene over uits Geleynse land op

dat hij a verriecht vredigend onze hul

Glinthor te wissel

Wel n tegen ko

Ter be dentie di dat onz

Th. Hee Daarvoor

Anderz bergen t om „De

raliseeren sluiten, maar af

= De O

Net je Gelijk

ten van ver-
de landstre-
met dat alles
naar dezelfde

ikt: de school
op dit terrein
zit zulk een
waarmee men
ool heeft ge-
vooral niet

urig eens te
genaamd Ge-
am bezitten.
van gedaan.

zoo mogelijk
t beheer der
van hen, die
een proportio-
niet vast te
ger belast met

hoeve van de
n een vaste
ar regelen bij
igen maatsch-
ndig ingerichte
uit de school-
t, en rekening
in leerstof en
personeel.

worden, evenals
te de inrichting
leen strekken
er het beoogde

st zelve in hun
plaats de ge-
de echter, dat
te regelen, het
an plaatselijke
oor de ouders

G. MEIMA.

E LEVEN.

schrijft, de ge-
n. Wel wordt
eld, hilariteit,
Vrolijkheid"

mdokters met
msterdamsche
l laten of deze
ch ook maar
n Amsterdam
waarschijnlijk,
zich geroepen
te nemen. Er
arop zich de
adeel van den

ngen, die het
regelen heeft,
de verwording
neer wordt de
en Maatschap-
bele verweer,
it af te nemen,
lijk de eerste
isch voorzien,

in geen melk?
ik niet bekend

slang door de
in door parti-
bedrijfsvrijheid
monopolie in

belangrijk dan
ens een punt,
nnen houden
t: „tot hiertoe

gemeentelijke
odig, dat wij
eking trachten
Ik geloof, dat
at een ver mlt-
tie een gevaar

ordt dit gezien.
t moet of om
oter, die men
innen.

Overheid de
fte der bevol-
te kunnen be-
ere bedrijf in
volgen hebben
bevolking en
betrekking tot
eften dan die

Dit is juist! Ik zou er nog bij willen voegen, dat door een dergelijke praktijk niet alleen de beschouwing over de voorziening van levensmiddelen verandert, maar dat de beschouwing over de taak en het wezen der Overheid minder zuiver wordt. Tegen de socialistische gemeente-politiek, die een wezenlijk gevaar voor ons is, ligt ons eenig verweer in het principe, dat door Dr. Kuyper is ontwikkeld in zijn: „Souvereiniteit in eigen kring”.

Oogenschoonlijk is de gemeente-exploitatie meestal tamelijk onschuldig, maar ze is het niet. Ze komt psychologisch tegemoet aan den waaier groote massa, die geen eigen verantwoordelijkheid kent en de Overheid voor alles aansprakelijk stelt.

Ze leidt er toe, dat de Overheid wordt tot gewillige dienaar van de groote massa, die brood en spelen verlangt en in het stembijet den gouden sleutel bezit, die alle schatkamers opent.

Ze is een gevaar, niet enkel voor de ontwikkeling van het economische leven, maar ook voor het oude en dure erfgoed der burgerij.

En het ergst van alles is, dat ze een bedreiging vormt voor de vrijheid van geweten.

Reeds thans is het in sommige steden zoo, dat leden van bepaalde politieke partijen weinig kans op een benoeming hebben bij sommige diensten en het voorbeeld van Rusland doet zien, hoever men ten dezen kan gaan. Hier dreigt ook een gevaar voor de zuiverheid der politieke zeden. De Overheid die uitleedster is van economische voordelen, loopt zoo licht gevaar, hare hooge positie te verliezen.

Zoo zegt de indiening van deze melkvoordracht ons, dat we vooral voor onze gemeente-politiek niet kunnen volstaan met incidentele beslissingen.

Een utiliteits-politiek is verderfelijk. Hoe moeilijk de vragen, die hier rijzen ook zijn, wij moeten trachten steeds meer tot helderheid te komen over de grenslijn, die er ligt tusschen de taak van Staat en Maatschappij. Deze grenslijn kan een wisselende zijn naar tijden en omstandigheden, ook ten opzichte van tijdelijke en wisselende dingen hebben eeuwige beginselen overwegende beteekenis.

Arnhem.

E. VISSER.

— Uit de week van 4—11 Februari.

Jaap Eden, wiens naam vijftientwintig, dertig jaar geleden, op veler lippen was om zijn sportprestaties, werd nog even aan de vergetelheid ontrukkt door zijn begrafenis. De sport had vroegtijdig zijn lichaam gesloopt.

Op de Opium-conferentie deed men aan wegloopt. Amerika ging voorop. China volgde. Ook trok het de aandacht, dat enkele Zuid-Amerikaanse staten zijn weggebleven.

Doet Marx aan presidentspost? Eerst was hij rijkskanselier. Nu werd hij gekozen tot minister-president van Pruisen. En naar men wil bereidt hij zich voor op het rijkspresidentschap.

Mevrouw Van Zelm doet aan schreeuwspoor. Zij maakte in den Amsterdamsechen gemeenteraad een scène over de kindervoeding. Later bleek het een dubbele scène te zijn. Men weet nu, hoe men haar verontwaardiging moet opnemen. Als sport.

Meer uithoudingsvermogen dan eenige sportsman vertoonde de storm. Toch duurde hij nog niet zo lang als het melkdebat. Enfin, dat is gelukkig uit. Deze proeve van socialisatie — al ontken men, dat het er een is — gaat niet door.

— Reorganisatie van „De Glindhorst”.

Het onderwijzend personeel van de Landbouwschool en de Bijzondere School voor Lager Onderwijs op „De Glindhorst” verzocht ons onlangs, het ingezonden stuk op te nemen, dat in al onze dagbladen en vele onzer weekbladen de ronde heeft gedaan.

Wij konden daaraan om de aan onze lezers bekende redenen niet voldoen, maar lichten er gaarne dit uit, dat het personeel verklaart, dat in zake de ergerlijke gebeurtenissen de beide inrichtingen volkomen vrij uitgaan.

Bovendien moeten wij onze ingenomenheid erover uitspreken, dat de nieuwe directeur, de heer Geleynse, volgens de verzekering van „Het Vaderland” op de stichting gedurende den korten tijd, dat hij aan het hoofd er van staat, wonderen heeft verricht en dat de toestand thans ten volle bevredigend kan worden genoemd. Wij brengen hem onze hulde. Zij het hem gegeven de smet, die „De Glindhorst” aankleefde, volledig en voor goed uit te wischen.

Wel moeten wij tot onzen spijt onze bezwaren tegen koedukatie op zulke stichtingen handhaven.

Ter beantwoording van partikuliere correspondentie diene nog, dat wij weigeren aan te nemen, dat onze voorzichtige minister van Justitie, Mr. Th. Heemskerk, zich zou hebben vergalopperd. Daarvoor is ons vertrouwen in hem te groot.

Anderzijds kunnen we onze antipathie niet verbergen tegen de suggestie van Mr. Methaam Macaré om „De Glindhorst” als een vergiftigende en demoraliserende inrichting van Staatssubsidie uit te sluiten. Pikanterie tegen de Gereformeerden sprak maar al te duidelijk uit zijn woorden.

— De Olympische Spelen.

Net iets voor minister De Visser.

Gelijk men weet, stelt hij voor de Olympische

Spelen, welke hier in 1928 zullen worden gehouden, met niet minder dan een miljoen te subsidiëren.

Over vier jaar verdeeld, zou dit jaarlijks twee en een halve ton uit 's Rijks schatkist pompen.

Minister De Visser speelt graag de goede Sint, die rechts en links, maar vooral links, met zoete subsidies strooit.

Bij hen, die van zoo'n Sint-Nikolaasfeest op Staatskosten niet gediend zijn, heeft hij reeds menigmaal misnoegdheid opgewekt.

Maar loopt het nu niet een beetje de spuigaten uit?

Goedheid onttaardt weleens in roekeloosheid. Men kan zoo goed zijn, dat men zelfs weggeeft, wat ons niet toebehoort.

Daaraan staat minister De Visser bijna schuldig. Hij beroept er zich op, dat hij in 1921 en in 1923 officieus de toezegging heeft gedaan, dat de Staat met een miljoen zou bijdragen, wanneer de Spelen hier gehouden werden.

Half en half stelt hij de volksvertegenwoordiging dus voor een fait accompli.

Maar uit dien hoofde alleen reeds verdient zijn voorstel te worden verworpen.

De volksvertegenwoordiging zou hiermee een krasse en gerechtvaardigde uitspraak doen, dat ze zulk een machtsoverschrijding niet gedooft.

Toch weegt dit het zwaarste niet.

Onderstel, dat op de Olympische spelen niets viel aan te merken, dan zou nog over tweeërlei eerst moeten worden beslist, n.l. of de Schatkist zulk een uitgave op dit oogenblik toelaat en of het wel op den weg ligt van den Staat zulk een internationale Sportactie te steunen.

Met het eerste steekt Prof. Kernkamp in „De (groene) Amsterdammer” den draak. Hij redeneert in dezen trant: „Zit er blijkbaar aan. Het leed is geleden. De minister zal nu ook het Hooger Onderwijs niet langer in de narigheid laten blijven. De vacature-Niermeijer te Utrecht wordt binnenkort vervuld. Dat zult gij eens zien. De Universiteiten kunnen tot ontplooiing komen, wat de laatste jaren door de bezuiniging niet mogelijk was. Hij roept uit: „Het daghet dus in den Oosten — ook voor het hooger onderwijs”.

Minister De Visser heeft den geest der ironie opgeroepen. Als men ziet, hoe de Regeering haar best doet op alle manieren te bezuinigen en voortdurend op inkrimping van uitgaven bedacht is en daartegenover, hoe een bewindsman een miljoentje vroolijk rollen laat, dan is die tegenstelling te schril, dan dat zij de spotlust niet zou prikkelen. En tevens komt dan het medelijden boven met de stakkers, die de korting op het loon elken dag gevoelen.

Ja maar, verdedigt zich minister De Visser, de Olympische Spelen zullen drommen van vreemdelingen naar ons land trekken en die stroommen zullen, behalve nog dat ons land in het centrum van de wereldbelangstelling komt te staan, hier heel wat goudslib achterlaten.

Best mogelijk.

Maar dat goud vloeit in de zakken der partikulieren.

Vloeit het ook in de Staatskas?

Is minister De Visser er zeker van, dat hij zijn miljoen terugkrijgt in de schatkist.

En dat moet toch.

De schatkist is berooid.

Daarom moest bezuinigd en luidt ook voor de naaste toekomst het parool: doorzetten met bezuiniging.

Wanneer dan ook de schatkist zijn miljoen niet met rente terugbetaald krijgt, is zulk een subsidiepost onverantwoordelijk.

En zeker, in het centrum der wereldbelangstelling te staan is een beele eer. Daarin stond het vorig jaar Engeland door zijn Wembley-tentoonstelling ook. Maar de oeconomische omstandigheden zijn er niet door verbeterd. En men klaagt over het deficit.

Dan — waar gaan we met de subsidies naar toe? Als na de kunst ook de sport moet gesubsidiëerd, wat blijft er dan ten slotte over voor het partikulier initiatief. Wanneer werkelijk de Olympiade zooveel geld in het land zal brengen, waarom vraagt dan het comité dat miljoen met het voorts benodigde niet van hen, die er wol bij zullen spinnen.

En bleef het hierbij nog maar.

Doch er zijn nog andere bedenkingen.

Tegenover de sport in het algemeen mag de christen niet vijandig staan. Er is sport, die veredelt. Maar daarentegen is er ook veel sport, die vernut. En het staat te vreezen, dat vooral die laatste soort bij de Olympische Spelen de overhand zal hebben.

Ook mogen wij niet per sé tegen wedstrijden zijn. Paulus ontleent aan den wedloop een beeld om ons voor te houden, hoe wij hebben te jagen naar het wit van het doel der roeping Gods, dat van hoven is in Christus Jezus. De wedstrijd kan dienen om de energie te stalen. Maar het valt niet te loochenen, hoe onze wedstrijden zijn ontzaard. Het wordt een afjakkeren en afbeulen van het lichaam. Wanneer iemand zijn paard zoo liet werken, zou hij vervolgd worden voor dierenmishandeling. Maar de sportwedstrijden zijn niet zelden een afschuwelijke menschenmishandeling.

Of de zedelijke gevaren, welke ook bij internationale tentoonstellingen zich gelden doen, maar bij internationale sportfeesten ongetwijfeld nog ster-

ker dreigen, door versterking van politietoezicht afdoende kunnen bezworen, is een vraag, welke wel voor minister De Visser's geweten mag worden neergelegd.

Alsook de vraag, of hij bij machte is om de Zondagsontheiliging tegen te gaan. Wij vreezen, dat hij dit bij het in uitzicht stellen van het subsidie niet heeft overwogen.

Over de kansen van dit voorstel is nog weinig te zeggen.

Onder anti-revolutionairen, chr. historischen en liberalen vindt het nog al tegenkanting.

De Roomsche pers houdt zich nog erg gereserveerd.

Wij hopen echter, dat een flinke meerderheid dit voorstel zal doen kelderen.

— Uit de week van 12 tot 18 Februari.

De minister-president van Pruisen, Marx, heeft dan toch eindelijk een kabinet in elkaar weten te timmeren. Zal het geen licht getimmerte blijken?

Het socialistische congres te Grenoble heeft zich achter Herriot geschaard. Evenwel was het geen metsel, doch ook timmerwerk, dat tegen storm wel niet bestand zal zijn.

Timmerwerk met kwastig hout is ook gebleken de kunstmatige vaststelling van den frank het vorige jaar. De laatste dagen daalt hij weer geweldig. De onrust in Frankrijk is begrijpelijk.

Uren van onrust doorleefden ook de familieleden van de mijnwerkers in Dortmund. Honderd dertig slachtoffers maakte het zwarte goud.

Met de Opium-conferentie vlot het nog altijd niet. Nu wordt Duitschland weer beschuldigd roet in den conferentie-pot te hebben geworpen.

Voor het protokol van Genève ziet het er hachelijk uit. Misschien zal het zoo geamendeerd, dat er niets van overblijft. Hecht bouwwerk is anders.

Frankrijk zoekt nu naar een verbond voor eigen beveiliging tegen het ontwapende of niet noemenswaard gewapende Duitschland. Is het geen lapwerk?

HEPP.

PERS-SCHOUW.

Ernst en luim.

De aandachtige lezer zal bemerkt hebben, dat ik (om dezelfde reden als in Indis de H. A. Wiersinga „De Reformatie” minder vaak citeert, omdat het blad daar zoo druk gelezen wordt), hier in deze rubriek niet veel geef uit onze meest bekende bladen. Want dat is juist niet gebrek aan belangstelling, doch een uiting van ontzag, geboren uit de overtuiging, dat die bladen onder ons genoeg bekend zijn. Zoo blijft dus alleen van onze eigen pers over als mijn jachtterrein, wat van vreemden hodem komt, of van eigen bodem, maar dan zoo, dat het weinig lezers heeft onder ons.

Tot de laatste groep reken ik ook het Geref. Theol. Tijdschrift. Goed is deze periodiek natuurlijk, behalve een enkelen keer, als sommige broeders daarin schrijven, wijs zijnde, boven hetgeen zij behooren wijs te zijn. Maar uitteraard heeft het tijdschrift, dat wetenschappelijke inkleeding niet versmaadt, minder lezers dan het streng populaire geschrift. Hoewel (dit terloops) ontwikkelde lezers goed zullen doen, zich te abonneren, omdat het in doorsnee best te volgen is.

Eerst nu kan ik plaats maken voor de overname van kop en staart van het zeer goede en voor jonge menschen zeer nuttige artikel van dr. A. Sizoo: De beteekenis der hellenistisch-Romeinse heilands- en heilsvorstellungen voor het christendom. Dr. Sizoo besteedt hier een terrein, dat onder ons vrijwel aan amateurs wordt overgelaten en dat van hen dan ook vaak met voetangels en klemmen bezaaid en zoo achtergelaten wordt. Dr. Sizoo begint aldus:

Wanneer hij, die aan de absoluteitheid van het Christendom vasthoudt en die in Jezus Christus den waren en eenigen Heiland der wereld ziet, Wiens komst in de boeken van het Oude Testament is aangekondigd, in het geschrift van Lietzmann „Der Weltheiland” de Oud-testamentische voorzeggingen besproken ziet wel met eere, omdat we nu eenmaal het Israelietische volk „mit Recht als den klassischen Vertreter der Heilandsidee zu betrachten pflegen”, maar toch op gelijke lijn met heilandsverwachtingen in het antieke heidendom, dan komt bij hem de vraag op, hoe hij van zijn standpunt uit te oordeelen heeft over de talrijke aanwijzingen, die er op duiden, dat in de Grieksch-Romeinse wereld vóór de verbreiding van het Christendom, een verlangen heeft geleefd naar verlossing en naar een verlosser. Vooral in een tijd als den onzen, waarin de volgelingen der godsdienst-historische school met vaak groote geleerdheid en scherpsinnigheid een innerlijke relatie tusschen het oudste Christendom en het heidendom pogen aan te toonen, schijnt het gewenscht, zich telkens weer opnieuw te bezinnen op de vele kwesties, die zich op dit terrein voordoen.

En aan het slot laat hij zijn betoog hierop uitloopen:

Het heilsvorlangen, dat brandde in de ziel der oude wereld omtrent den tijd van Christus' geboorte, is dus oorzaak van de geweldige verbreiding van al deze heilreligies. Zij hebben den oaden godsdienst in het hart aangestoot: slechts als een gepleisterd graf heeft hij voortbestaan. Maar het Christendom op zijn beurt tastte hen aan. Want dat de strijd van het Christendom niet ging tegen den ouden godsdienst, maar veeleer tegen de uit het Oosten geïmporteerde religies, blijkt, zooals Wissowa opmerkt, uit het feit, dat de Christelijke apologeten, zoolang ze over de oude goden spraken, rustig en academisch polemiseerden, maar zoodra de vreemde godsdiensten ter sprake komen, deze heftig en vol vuur bestrijden. Naarmate het Christendom verder doordringt, slui-